

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการบังคับคดีโดยภาครัฐ พ.ศ. ....

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการบังคับคดีโดยภาครัฐ

เหตุผล

สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญมีอำนาจและหน้าที่ในการรักษาผลประโยชน์ของรัฐ ทั้งทางแพ่ง ทางอาญาและทางปกครอง ซึ่งการดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีแพ่งหรือคดีปกครอง แทนรัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐซึ่งพนักงานอัยการรับดำเนินคดีให้จะต้องดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐ ที่มีฐานะเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา และในการบังคับคดีอาญากรณีที่จำเลยไม่ชำระค่าปรับตามคำพิพากษา หรือคำสั่งของศาลหรือกรณีที่จำเลยผิดสัญญาประกัน และการบังคับค่าปรับเป็นพินัยในการดำเนินคดีทางพินัย ซึ่งพนักงานอัยการดำเนินการให้นั้นก็ยังประสบปัญหาข้อขัดข้องและความล่าช้าในการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน ของลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือผู้ที่จะต้องถูกบังคับให้ชำระค่าปรับในคดีอาญาหรือในคดีความผิดทางพินัย ซึ่งยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การทำธุรกรรมทางการเงินผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่เป็นไปอย่างรวดเร็วและเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง จึงจำเป็นต้องให้มีกลไกทางกฎหมายที่มีประสิทธิภาพและนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเชื่อมโยงข้อมูลในการดำเนินการบังคับคดีภาครัฐ เช่น การให้อำนาจพนักงานอัยการหรือเจ้าพนักงาน บังคับคดีภาครัฐ การแสวงหาข้อเท็จจริง การตรวจสอบทรัพย์สิน ตลอดจนการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน ของลูกหนี้ตามคำพิพากษาในคดีแพ่งหรือคดีปกครอง หรือบุคคลที่จะต้องถูกบังคับค่าปรับตามคำพิพากษา ในคดีอาญาหรือค่าปรับเป็นพินัยในคดีความผิดทางพินัยเป็นไปด้วยความรวดเร็ว สามารถนำเงิน กลับคืนสู่ภาครัฐเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศต่อไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
การบังคับคดีโดยภาครัฐ
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการบังคับคดีโดยภาครัฐ
พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจ
ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้
เพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีโดยภาครัฐเป็นไปโดยเรียบร้อย เกิดความเป็นธรรมและมี
ประสิทธิภาพอันจะเป็นการรักษาผลประโยชน์ของภาครัฐและเสริมสร้างรายได้ของประเทศเพื่อประโยชน์
ในการบริหารจัดการด้านงบประมาณของประเทศ อันจะส่งผลถึงประโยชน์สาธารณะ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้
สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการบังคับคดีโดยภาครัฐ พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามร้อยหกสิบวัน นับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“พนักงานอัยการ” หมายความว่า พนักงานอัยการตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรอัยการและ
พนักงานอัยการ

“เจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐ” หมายความว่า ข้าราชการตุลาการของสำนักงานอัยการสูงสุด

“เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา” หมายความว่า เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล
เฉพาะในกรณีที่หน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่งแห่งใดหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งหนึ่งตำแหน่งใดเป็นเจ้าหนี้
ตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลหรือบุคคลอื่นตามข้อบังคับของอัยการสูงสุด

“ลูกหนี้ตามคำพิพากษา” หมายความว่า ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล เฉพาะในกรณีที่หน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่งแห่งใดหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งหนึ่งตำแหน่งใดเป็นเจ้าหนี้ ตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลหรือบุคคลอื่นตามข้อบังคับของอัยการสูงสุด

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า องค์กรตามรัฐธรรมนูญ ราชการส่วนกลาง ราชการ ส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือหน่วยงานอื่นใด ที่ดำเนินกิจการของรัฐ

“การบังคับคดีโดยภาครัฐ” หมายความว่า การบังคับคดีตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

“การตรวจสอบสถานะ” หมายความว่า การตรวจสอบสถานภาพบุคคล ความสามารถในการชำระหนี้ และข้อมูลอื่น ๆ ของลูกหนี้ตามคำพิพากษาตามที่เห็นสมควรเกี่ยวกับการบังคับคดีโดยภาครัฐ

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนพัฒนาการบังคับคดีโดยภาครัฐ

มาตรา ๔ ให้อัยการสูงสุดรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกข้อบังคับ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ข้อบังคับตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

นอกจากอำนาจออกข้อบังคับตามวรรคหนึ่ง ให้อัยการสูงสุดมีอำนาจวางระเบียบกำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ ชำระราชการฝ่ายอัยการหรือบุคลากรของสำนักงานอัยการสูงสุด

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๕ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ซึ่งได้กระทำโดยสุจริตและได้แสดงเหตุผล อันสมควรประกอบแล้วย่อมได้รับความคุ้มครองทั้งทางแพ่ง ทางอาญา ทางปกครอง และทางวินัย

มาตรา ๖ ในกรณีที่ต้องคืนทรัพย์สินอย่างอื่นนอกจากเงินให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครอง ตามพระราชบัญญัตินี้ แต่ไม่อาจคืนได้ ให้ใช้ราคาทรัพย์สินแทนจากกองทุนตามราคาที่เหมาะสมในวันยึดหรืออายัดทรัพย์สิน

มาตรา ๗ เงินที่ได้จากการบังคับคดีตามพระราชบัญญัตินี้ให้ตกเป็นของกองทุนในอัตรา ร้อยละห้าสิบ

เงินที่ได้จากการบังคับคดีกับผู้ต้องโทษปรับในคดีอาญาหรือผู้ที่ถูกศาลพิพากษาหรือสั่ง ให้ชำระค่าปรับเป็นพินัยในคดีความผิดทางพินัยเพื่อใช้ค่าปรับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งหรือค่าปรับ ตามกฎหมายอื่นให้ตกเป็นของกองทุนในอัตราร้อยละเก้าสิบ

ในกรณีทรัพย์สินที่ได้จากการบังคับคดีตามพระราชบัญญัตินี้เป็นทรัพย์สินอื่นที่มีใช้เงิน ให้จัดการทรัพย์สินนั้นตามที่สำนักงานอัยการสูงสุดทำความตกลงกับกระทรวงการคลังหรือผู้มีอำนาจของ หน่วยงานอื่นหรือกองทุนอื่น แล้วแต่กรณี

มาตรา ๘ เพื่อให้การบังคับคดีโดยภาครัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้สำนักงานอัยการสูงสุด จัดให้มีพนักงานอัยการ เจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐและบุคลากรในตำแหน่งอื่น ๆ ในจำนวนที่เพียงพอและเหมาะสมและจัดให้มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ อุปกรณ์ เครื่องมือ ยานพาหนะ ตลอดจนงบประมาณที่ต้องใช้ดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีโดยภาครัฐ

ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่สำนักงานอัยการสูงสุดสามารถเชื่อมโยงกับข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลทรัพย์สินของบุคคล และฐานข้อมูลลูกหนี้ ตามคำพิพากษาซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน หรือข้อมูลอื่นใดของลูกหนี้ตามคำพิพากษา อันจะนำไปสู่การบังคับคดี รวมถึงข้อมูลสถานะ อาชีพ และแหล่งรายได้ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ทั้งนี้ ที่อยู่ในความรับผิดชอบหรือความครอบครองหรือในความรู้เห็นของหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชนด้วยการเชื่อมโยงข้อมูลโดยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศระหว่างสำนักงานอัยการสูงสุด กับหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชนตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามความตกลงร่วมกันของสำนักงานอัยการสูงสุด กับหน่วยงานนั้น ๆ

มาตรา ๙ ให้สำนักงานงบประมาณให้การสนับสนุนสำนักงานอัยการสูงสุดเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา ๘ ด้วย

มาตรา ๑๐ การดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้อาจดำเนินการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของอัยการสูงสุด

หมวด ๒

เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา

มาตรา ๑๑ กรณีอยู่ในบังคับที่ต้องดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีตามพระราชบัญญัตินี้ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษามีหน้าที่ตรวจสอบการวางเงินต่อศาลหรือสำนักงานวางทรัพย์ในระหว่างการบังคับคดี และดำเนินการรับเงินนั้น แล้วแจ้งผลการดำเนินการให้เจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐทราบโดยเร็ว

เจ้าหนี้ตามคำพิพากษามีหน้าที่ต้องแจ้งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐทราบถึงการได้รับชำระหนี้แล้วทั้งหมดจากลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือจำนวนที่ยังไม่ได้รับชำระหนี้

มาตรา ๑๒ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษามีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการตรวจสอบสถานะบุคคลล้มละลายและสภาพบุคคลของลูกหนี้ตามคำพิพากษา การชำระหนี้ตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล การปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล การวางเงินต่อศาลหรือสำนักงานวางทรัพย์ในระหว่างการบังคับคดี และตรวจสอบเรื่องอื่น ๆ ที่จำเป็นและเกี่ยวข้องกับการบังคับคดีตลอดระยะเวลาการบังคับคดีแล้วแจ้งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐทราบโดยเร็ว หากมีข้อเท็จจริงสำคัญที่ควรแจ้งให้ทราบ

(๒) อำนวยความสะดวกให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ หรือสนับสนุนเกี่ยวกับการดำเนินการในเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดี เพื่อให้เจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐสามารถดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีโดยภาครัฐได้

(๓) ชำระค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายในการบังคับคดี

(๔) ดำเนินการอื่นใดตามที่เจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี
แจ้งให้ดำเนินการ

หมวด ๓
พนักงานอัยการ

มาตรา ๑๓ พนักงานอัยการมีอำนาจและหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น
ที่กำหนดอำนาจและหน้าที่ของพนักงานอัยการ และมีอำนาจควบคุมและกำกับการดำเนินการเกี่ยวกับ
การบังคับคดีโดยภาครัฐของเจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐ รวมทั้งมีอำนาจออกคำสั่งในเรื่องใด ๆ อันเกี่ยวข้องด้วย
การบังคับคดีโดยภาครัฐตามพระราชบัญญัตินี้ได้เพื่อให้การบังคับคดีโดยภาครัฐเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย
ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นผู้ยื่นคำร้องหรือคำขอหรือไม่ก็ตาม โดยให้คำนึงถึงความคุ้มค่าและประโยชน์ทางราชการ
ในการบังคับคดีตามข้อบังคับของอัยการสูงสุด

มาตรา ๑๔ ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานอัยการมีอำนาจในการแสวงหา
ข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน สอบปากคำพยานบุคคล ออกคำสั่งเรียกบุคคลใดมาให้การต่อพนักงานอัยการ
ออกคำสั่งให้ส่งพยานหลักฐาน เอกสารหรือวัตถุ และดำเนินการอื่นตามที่เห็นสมควร รวมทั้งอาจแจ้ง
ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐหรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอื่นดำเนินการใดตามที่เห็นสมควรก็ได้ ทั้งนี้ แม้ว่า
ผู้ที่ได้รับคำสั่งนั้นจะเป็นคู่ความหรือบุคคลอีกฝ่ายหนึ่งหรือเป็นจำเลยก็ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานอัยการ
เว้นแต่จะมีเหตุผลอันสมควร

มาตรา ๑๕ ในการดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีโดยภาครัฐ หากต้องมีการดำเนินคดีทางศาล
พนักงานอัยการมีอำนาจดำเนินการแทนเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้ตามที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาร้องขอ
ทั้งนี้ พนักงานอัยการจะมอบหมายให้เจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐเป็นผู้ดำเนินการยื่นคำคู่ความ คำร้อง หรือ
คำขอต่าง ๆ แทนพนักงานอัยการก็ได้

ในกรณีที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา หรือหน่วยงานของรัฐเห็นว่าต้องมีการดำเนินคดีทางศาล
ตามวรรคหนึ่งให้ส่งเรื่องไปยังพนักงานอัยการโดยเร็วเพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ หากเป็นกรณี
เร่งด่วน ให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา หรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการอย่างใดตามที่เห็นสมควรเพื่อป้องกัน
ไม่ให้เกิดความเสียหายด้วย

หมวด ๔
เจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐ

มาตรา ๑๖ เจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐมีอำนาจและหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้และ
กฎหมายอื่นที่กำหนดอำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐ

ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐได้รับเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งเป็นรายเดือนจากงบประมาณรายจ่าย
ของสำนักงานอัยการสูงสุด ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุด

มาตรา ๑๗ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐ โดยความเห็นชอบของพนักงานอัยการมีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ออกคำสั่งเรียกลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐ หากมีเหตุอันควรเชื่อว่าถ้อยคำของบุคคลนั้นจะเป็นประโยชน์แก่การบังคับคดีโดยภาครัฐ

(๒) ออกคำสั่งให้บุคคลตาม (๑) ส่งบัญชี เอกสาร หรือพยานหลักฐานอื่นมาให้เจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐตรวจสอบเพื่อประโยชน์แก่การบังคับคดีโดยภาครัฐ

(๓) แสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน สอบปากคำพยานบุคคล และดำเนินการอื่นตามที่เห็นสมควร เพื่อประโยชน์แก่การบังคับคดีโดยภาครัฐ

การดำเนินการตาม (๑) หรือ (๒) ต้องใช้เวลาล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวันนับแต่วันได้รับคำสั่ง

หมวด ๕

การตรวจสอบสถานะและทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา

มาตรา ๑๘ เจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐ มีอำนาจตรวจสอบสถานะของลูกหนี้ตามคำพิพากษาย้อนหลังไปนับตั้งแต่เริ่มฟ้องคดี โดยอาจมีหนังสือเชิญลูกหนี้ตามคำพิพากษามาพบเพื่อทราบถึงสภาพปัจจุบันตามคำพิพากษา ตลอดจนประเมินความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ในกรณีจำเป็นให้ออกไปพบลูกหนี้ตามคำพิพากษา และหากเห็นสมควรจะให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาหรือผู้แทนหรือผู้มีอำนาจกระทำการแทนเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาร่วมไปพบลูกหนี้ตามคำพิพากษาดูด้วยก็ได้ กรณีที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาประสงค์จะชำระหนี้ทั้งหมดหรือบางส่วนหรือผ่อนชำระ ถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษายินยอมทำบันทึกข้อเสนอให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาทำบันทึกข้อเสนอโดยลงลายมือชื่อฝ่ายเดียวไว้เป็นหลักฐาน แล้วเสนوظักพนักงานอัยการพิจารณา ทั้งนี้ การตรวจสอบสถานะของลูกหนี้ตามคำพิพากษายังคงต้องดำเนินการต่อไปจนกว่าจะมีเหตุที่ไม่สามารถบังคับคดีเพื่อชำระหนี้ได้อีก

หากไม่พบตัวลูกหนี้ตามคำพิพากษา ให้แสวงหาข้อเท็จจริงที่จำเป็นเพื่อทราบสถานที่ที่สามารถไปพบตัวลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้

เจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐอาจยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อให้ศาลออกหมายเรียกลูกหนี้ตามคำพิพากษามาไต่สวนถึงการมีอยู่ซึ่งทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาก็ได้

มาตรา ๑๙ เจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐ มีอำนาจตรวจสอบสถานะของลูกหนี้ตามคำพิพากษาย้อนหลังไปนับตั้งแต่เริ่มฟ้องคดี โดยสามารถตรวจสอบทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือทรัพย์สินที่เชื่อว่าเป็นของลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือทรัพย์สินของบุคคลอื่นได้ ดังต่อไปนี้

(๑) ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ซึ่งรวมถึงทรัพย์สินที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษามีกรรมสิทธิ์รวม หรือเอาไปจำนำ จำนอง หรือเอาไปประกันหนี้ไว้ หรือได้กรรมสิทธิ์มาโดยการครอบครองปรปักษ์ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แม้จะยังไม่ได้จดทะเบียนการได้มาก็ตาม หรือที่ดินมีโฉนดที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาโอนการครอบครองไปแล้วแต่ยังไม่ได้โอนให้ลูกต้องตามกฎหมาย หรือทรัพย์สินที่มีการโอนกันโดยการฉ้อฉลไม่ว่าศาลจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เพิกถอนนิติกรรมอันเป็นการฉ้อฉลนั้นแล้วหรือไม่ก็ตาม

(๒) ทรัพย์สินของคู่สมรสของลูกหนี้ตามคำพิพากษา

(๓) ทรัพย์สินของบุคคลอื่นซึ่งตามกฎหมายอาจบังคับเอาชำระหนี้ตามคำพิพากษาหรือคำสั่งได้

(๔) ทรัพย์สินที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าเป็นทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ไม่ว่าจะมีส่วนบุคคลใดเป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือผู้มีสิทธิเรียกร้องก็ตาม

มาตรา ๒๐ การตรวจสอบหาทรัพย์สินให้ดำเนินการไปจนกว่ามีเหตุที่ไม่สามารถยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีโดยภาครัฐได้อีก

มาตรา ๒๑ เพื่อประโยชน์ในการบังคับคดีโดยภาครัฐตามพระราชบัญญัตินี้ เจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐมีอำนาจตรวจสอบสถานะและทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาจากบุคคลหรือนิติบุคคลได้ที่ราชอาณาจักร และหากเห็นสมควรก็ให้มีอำนาจตรวจสอบได้ถึงนอกราชอาณาจักร

การตรวจสอบสถานะและทรัพย์สิน ตลอดจนหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการตรวจสอบสถานะและทรัพย์สินตามความในวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามข้อบังคับของอัยการสูงสุด

ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้มีชื่อเป็นเจ้าของทรัพย์สินในทะเบียนหรือเอกสารใด ๆ เป็นเจ้าของทรัพย์สินนั้น

มาตรา ๒๒ เมื่อบุคคลใดได้รับคำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐที่สั่งให้ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องต่อบุคคลภายนอกของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่อยู่ในความรับผิดชอบหรือในความครอบครองหรือในความรู้เห็นของตน และปรากฏว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือมีสิทธิเรียกร้องต่อบุคคลภายนอกโดยมีชื่อลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือผู้มีสิทธิเรียกร้องให้บุคคลนั้นระงับการทํานิติกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องนั้นไว้นับแต่วันที่ได้รับคำสั่งจากเจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐ ทั้งนี้ ไม่เกินจำนวนเงินที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาจะต้องชำระรวมกับเงินค่าฤชาธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายในการบังคับคดีจนกว่าพนักงานอัยการจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่นแล้วให้บุคคลนั้นแจ้งข้อมูลทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องดังกล่าวและการระงับการทํานิติกรรม และส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องไปยังเจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง

เมื่อบุคคลใดได้รับคำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐที่สั่งให้ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษต่อบุคคลภายนอกที่อยู่ในความรับผิดชอบหรือในความครอบครองหรือในความรู้เห็นของตน และมีเหตุอันควรเชื่อว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือมีสิทธิเรียกร้องโดยมีชื่อผู้อื่นซึ่งเป็นบุคคลตามมาตรา ๑๙ (๒) (๓) หรือ (๔) หรือบุคคลอื่นใด เป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือผู้มีสิทธิเรียกร้อง ให้บุคคลนั้นระงับการทํานิติกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องนั้นไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าพนักงานอัยการจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น ทั้งนี้ ไม่เกินจำนวนเงินที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาจะต้องชำระรวมกับเงินค่าฤชาธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายในการบังคับคดี ถ้าหากมี แล้วให้บุคคลนั้นแจ้งข้อมูลทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องดังกล่าวและการทํานิติกรรม และส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องไปยังเจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง

ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐมีอำนาจแจ้งอายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาไปยังเจ้าหน้าที่หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องให้ส่งมอบทรัพย์สินหรือโอนทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐ และแจ้งลูกหนี้ตามคำพิพากษาทราบ

มาตรา ๒๓ การดำเนินการตามมาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒ นอกจากใช้บังคับกับลูกหนี้ตามคำพิพากษาแล้ว ให้ใช้บังคับกับบุคคลดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) จำเลยในคดีแพ่ง คดีอาญา หรือคดีความผิดทางพินัย

(๒) นายประกัน กรณีศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยตัวชั่วคราวตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(๓) บุคคลอื่น ตามข้อบังคับของอัยการสูงสุด

การดำเนินการตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามข้อบังคับของอัยการสูงสุด

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่มีการระงับการดำเนินคดีกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องนั้นไว้ตามความในมาตรา ๒๒ หรือมาตรา ๒๓ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีภาคีรัฐมีหนังสือแจ้งการระงับการดำเนินคดีกรรมชั่วคราวดังกล่าวไปยังบุคคลที่ถูกคำสั่งระงับให้มาชี้แจงพร้อมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภาคีรัฐหรือพนักงานอัยการภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง แล้วให้เจ้าพนักงานบังคับคดีภาคีรัฐ หรือพนักงานอัยการ ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต่อไป

มาตรา ๒๕ เจ้าพนักงานบังคับคดีภาคีรัฐมีอำนาจยึดหรืออายัดทรัพย์สินเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ตามข้อบังคับของอัยการสูงสุด

มาตรา ๒๖ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีภาคีรัฐมีอำนาจเก็บรักษาทรัพย์สินที่มีการระงับการดำเนินคดีกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินไว้เป็นการชั่วคราวตามความในมาตรา ๒๒ หรือมาตรา ๒๓ หรือเก็บรักษาทรัพย์สินที่มีการยึดหรืออายัดตามพระราชบัญญัตินี้ โดยอาจมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาหรือผู้อื่นเป็นผู้เก็บรักษา ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาอาจมอบหมายให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาเก็บรักษาไว้แทนตนก็ได้ ในกรณีที่ทรัพย์สินนั้นไม่เหมาะสมที่จะเก็บรักษา หรือเก็บรักษาไว้จะเป็นภาระแก่ทางราชการ ให้พนักงานอัยการหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีภาคีรัฐมีอำนาจสั่งให้นำทรัพย์สินนั้นออกขายทอดตลาดหรือนำไปใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการ โดยอาจหักค่าใช้จ่ายได้ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของอัยการสูงสุด

ถ้าความปรากฏในภายหลังว่าทรัพย์สินที่นำออกขายทอดตลาดหรือนำไปใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการมิใช่ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาให้คืนทรัพย์สินนั้นพร้อมทั้งชดเชยค่าเสื่อมสภาพตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของอัยการสูงสุดให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครอง ถ้าไม่อาจคืนทรัพย์สินได้ให้ชดเชยราคาทรัพย์สินนั้นตามราคาประเมินได้ในวันที่ยึดหรืออายัดทรัพย์สิน หรือตามราคาที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้น แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๗ การยึดอายัดทรัพย์สิน การเก็บรักษาทรัพย์สิน การประเมินค่าเสื่อมสภาพ และการขายทอดตลาดทรัพย์สินเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นไปตามข้อบังคับของอัยการสูงสุด

หมวด ๖

การบังคับคดีแพ่ง

มาตรา ๒๘ เจ้าพนักงานบังคับคดีภาคีรัฐมีอำนาจรับชำระหนี้จากลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ในฐานะเป็นผู้แทนของเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาได้

มาตรา ๒๙ เมื่อศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีแพ่งที่หน่วยงานของรัฐเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาและศาลได้ออกหมายบังคับคดีตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีภาคีรัฐเป็นผู้ดำเนินการบังคับคดีไม่ว่าคดีจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่ก็ตาม ให้ศาลส่งหมายบังคับคดีให้เจ้าพนักงานบังคับคดีภาคีรัฐและให้เจ้าหน้าที่ตามคำ

พิพากษาส่งสำเนาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล สำเนาหมายบังคับคดี ต้นฉบับหรือสำเนาเอกสารของทรัพย์สินที่จะบังคับคดีและเอกสารที่เกี่ยวข้องไปยังพนักงานอัยการเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาแต่งตั้งผู้แทนเพื่อทำหน้าที่ประสานงาน ให้ความร่วมมือช่วยเหลือ หรือสนับสนุนเกี่ยวกับการดำเนินการในเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดี

คดีแพ่งที่ยังไม่ถึงที่สุด หากศาลมีคำสั่งให้ทุเลาการบังคับคดีหรือมีคำสั่งให้พิจารณาคดีใหม่ หรือมีคำพิพากษาแก้หรือกลับคำพิพากษาศาลที่ออกหมายบังคับคดีหรือมีคำสั่งประการใดอันเป็นเหตุให้ไม่อาจทำการบังคับคดีต่อไปได้ ให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาแจ้งและส่งสำเนาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล สำเนาหมายบังคับคดีและเอกสารที่เกี่ยวข้องไปยังพนักงานอัยการโดยเร็ว

ในกรณีพนักงานอัยการพิจารณาแล้วเห็นควรรับดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดี ไม่ว่าคดีจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่ก็ตาม ให้มีคำสั่งรับดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีโดยระบุด้วยว่า ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดี หากเห็นว่าไม่คุ้มค่าในการบังคับคดี หรือไม่สมควรที่จะดำเนินการบังคับคดี ก็ให้มีคำสั่งไม่รับดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดี ทั้งนี้ ให้แจ้งเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาทราบคำสั่งของพนักงานอัยการด้วย

เมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งรับดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีให้แจ้งเจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีตามพระราชบัญญัตินี้

ในการดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดี เจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐอาจขอให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาหรือผู้แทน หรือผู้มีอำนาจกระทำการแทนเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาดำเนินการใด ๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดีภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐกำหนดก็ได้ หากไม่ได้รับความร่วมมือช่วยเหลือ หรือสนับสนุนเกี่ยวกับการดำเนินการในเรื่องใด ๆ จากเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาหรือผู้แทน หรือผู้มีอำนาจกระทำการแทนเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาหรือมีเหตุอื่นอันสมควร เจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐอาจแจ้งให้กระทรวงการคลังทราบ ทั้งนี้ ให้กระทรวงการคลังดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ตามที่เจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐแจ้ง เว้นแต่จะมีเหตุอันสมควร

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการส่งเรื่อง การแต่งตั้งผู้แทนของเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา ตลอดจนการพิจารณาการออกคำสั่งและการแจ้งคำสั่งหรือการแจ้งเรื่องใดของพนักงานอัยการหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐ แล้วแต่กรณี ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของอัยการสูงสุด

มาตรา ๓๐ เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐทราบผลการตรวจสอบสถานะหรือตรวจสอบทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาแล้วพบว่ามีความคุ้มค่าในการดำเนินการบังคับคดี ให้แจ้งไปยังเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาวางค่าใช้จ่ายในการบังคับคดี หากเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาไม่วางค่าใช้จ่ายในการบังคับคดี ให้พนักงานอัยการหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐดำเนินการตามที่เห็นสมควร

หากเจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐพบว่าทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษามีบุริมสิทธิหรือภาระติดพันอื่นใด ให้ตรวจสอบรายละเอียดพร้อมประมาณการค่าใช้จ่ายและค่าฤชาธรรมเนียม หากเห็นว่าคุ้มค่าแก่การดำเนินการบังคับคดีกับทรัพย์สินนั้น ให้ส่งข้อมูลและแจ้งไปยังเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาเพื่อให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๓๑ ในการดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินเพื่อบังคับคดีตามพระราชบัญญัตินี้ เจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐมีอำนาจยึดหรืออายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือทรัพย์สินของบุคคลตามมาตรา ๑๙ (๒) (๓) หรือ (๔) หรือของบุคคลอื่นใดที่กฎหมายบัญญัติให้ยึดหรืออายัดได้

มาตรา ๓๒ ในการดำเนินการยึดทรัพย์สิน เจ้าพนักงานบังคับคดีภาคีรัฐมีอำนาจเท่าที่มีความจำเป็นเพื่อที่จะเข้าค้นสถานที่ใด ๆ อันเป็นของลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ครอบครองอยู่ ทั้งมีอำนาจที่จะยึดและตรวจสอบบัญชีหรือแผ่นกระดาษและกระทำการใด ๆ ตามสมควร หรือเพื่อเปิดสถานที่ดังกล่าวมาแล้ว รวมทั้งตู้เงิน ตู้ หรือที่เก็บของอื่น ๆ

มาตรา ๓๓ ในระหว่างดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดี หากมีเหตุต้องยึด รื้อถอน ชับไล่ หรือขายทอดตลาดทรัพย์สิน หรือมีกรณีที่ต้องดำเนินคดีในชั้นบังคับคดี ให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาหรือผู้แทนหรือผู้มีอำนาจกระทำการแทนเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาดำเนินการตามคำสั่งของพนักงานอัยการหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีภาคีรัฐ

มาตรา ๓๔ ในระหว่างดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดี พนักงานอัยการหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีภาคีรัฐมีอำนาจขอให้เจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐหน่วยงานหนึ่งหน่วยงานใดที่มีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนจัดเจ้าหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัยให้แก่ผู้เกี่ยวข้องได้

มาตรา ๓๕ เมื่อลูกหนี้ตามคำพิพากษาประสงค์ขอผ่อนชำระหนี้เงินตามคำพิพากษาให้แก่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา หากได้ดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษามาเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสองปีนับแต่วันที่พนักงานอัยการมีคำสั่งรับดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีแล้ว และไม่พบว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษามีทรัพย์สินหรือมีสิทธิเรียกร้องต่อบุคคลภายนอกหรือพบแต่ทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องนั้นยังไม่อาจขายทอดตลาดหรือขายโดยวิธีอื่นได้ และลูกหนี้แจ้งว่าไม่มีทรัพย์สินอื่นใดเพียงพอที่ชำระหนี้ตามคำพิพากษาได้ หรือมีเหตุอันสมควรอื่นใด และเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาเห็นสมควรให้งดการบังคับคดีไว้ชั่วคราว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีภาคีรัฐรายงานต่อพนักงานอัยการเพื่อมีคำสั่งให้งดการบังคับคดีไว้ชั่วคราวโดยมีเงื่อนไขหรือไม่ให้งดการบังคับคดีไว้ชั่วคราวก็ได้

มาตรา ๓๖ การผ่อนชำระหนี้ตามคำพิพากษาหรือคำสั่งตามมาตรา ๓๕ ต้องไม่เกินกว่าระยะเวลาสามปีนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งในชั้นที่สุด ทั้งนี้ ให้คำนวณยอดหนี้ตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง ณ วันที่ผ่อนชำระหนี้แต่ละครั้ง โดยให้จัดสรรใช้ค่าฤชาธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายเสียก่อนแล้วจึงใช้ดอกเบี้ยและเงินเพิ่มแห่งหนี้ถ้าหากมี และในที่สุดจึงให้ใช้ชำระหนี้อันเป็นประธาน

ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีภาคีรัฐผู้รับชำระหนี้ออกหลักฐานการรับเงินให้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาไว้เป็นหลักฐาน

มาตรา ๓๗ การงดการบังคับคดีไว้ชั่วคราวระหว่างการผ่อนชำระหนี้ตามคำพิพากษาหรือคำสั่งไม่เป็นเหตุให้งดการตรวจสอบสถานะและทรัพย์สิน แต่หากลูกหนี้ตามคำพิพากษามีผิดนัดหรือผิดเงื่อนไขในการชำระหนี้และไม่ว่าจะมีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาไว้แล้วหรือไม่ก็ตาม ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีภาคีรัฐดำเนินการบังคับคดีต่อไปตามที่พนักงานอัยการเห็นสมควร

มาตรา ๓๘ ในกรณีกำหนดระยะเวลาการบังคับคดีเหลือไม่ถึงสองปีหากคำนวณยอดหนี้ตามคำพิพากษาหรือคำสั่งแล้วอยู่ในเงื่อนไขที่อาจขอให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นบุคคลล้มละลายได้ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีภาคีรัฐรายงานพนักงานอัยการทราบและให้พนักงานอัยการแจ้งเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาทราบเพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

มาตรา ๓๙ ค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายในการบังคับคดี ให้เป็นไปตามที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งบัญญัติไว้ หากเป็นกรณีที่ยึดทรัพย์สินซึ่งมิใช่เป็นตัวเงินหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินแล้ว ไม่มีการขายหรือจำหน่ายให้ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมในการบังคับคดี

มาตรา ๔๐ หากทรัพย์สินที่จะทำการบังคับคดีอยู่นอกเขตอำนาจของศาลที่ออกหมายบังคับคดี พนักงานอัยการหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐตามหมายบังคับคดี มีอำนาจมอบหมายให้พนักงานอัยการหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐที่ทรัพย์สินตั้งอยู่ในเขตอำนาจศาลที่ประจำอยู่ทำการบังคับคดีแทนได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของอัยการสูงสุด

มาตรา ๔๑ การดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีตามหมวดนี้ ซึ่งพระราชบัญญัตินี้มีได้บัญญัติไว้ โดยเฉพาะ ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้ถือว่า

- (๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม หรืออธิบดีกรมบังคับคดี หมายถึง อัยการสูงสุด
- (๒) เจ้าพนักงานบังคับคดี หมายถึง เจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐ
- (๓) กรมบังคับคดี หมายถึง สำนักงานอัยการสูงสุด
- (๔) กฎกระทรวง หมายถึง ข้อบังคับของอัยการสูงสุด

หมวด ๗

การบังคับคดีกับผู้ต้องโทษปรับในคดีอาญาหรือผู้ที่ถูกศาลพิพากษาหรือสั่งให้ชำระค่าปรับเป็นพินัยในคดีความผิดทางพินัยเพื่อใช้ค่าปรับตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง

มาตรา ๔๒ เจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐมีอำนาจดำเนินการบังคับคดีอาญาหรือคดีความผิดทางพินัยเฉพาะในส่วนของการยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินเพื่อใช้ค่าปรับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งในกรณีที่ศาลได้ออกหมายบังคับคดีแล้ว ไม่ว่าจะคดีนั้นจะเป็นคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์หรือไม่ก็ตาม

คำว่า “เจ้าพนักงานบังคับคดี” ตามวรรคสองของมาตรา ๒๙/๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ให้หมายความถึงเจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐด้วย

มาตรา ๔๓ ในคดีอาญาหรือคดีความผิดทางพินัยซึ่งจำเลยไม่ชำระค่าปรับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งภายในระยะเวลาที่กำหนด และมีใช้กรณีที่อยู่ในระหว่างทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับ ให้ศาลออกหมายบังคับคดีตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐเพื่อยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินของผู้นั้นเพื่อใช้ค่าปรับ โดยให้ศาลส่งหมายบังคับคดีพร้อมสำเนาคำพิพากษาหรือคำสั่ง ข้อมูลและสถานะบุคคลของจำเลย และเอกสารที่จำเป็นแก่การบังคับคดีไปยังพนักงานอัยการโดยเร็ว

ศาลที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งปรับจำเลยในคดีอาญาหรือคดีความผิดทางพินัยมีอำนาจและหน้าที่แจ้งข้อมูลส่วนบุคคล ความสามารถในการชำระค่าปรับของจำเลย หรือข้อมูลอื่นที่จำเป็นในการบังคับคดีแก่จำเลยให้เจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐทราบ รวมทั้งให้การสนับสนุนช่วยเหลือเกี่ยวกับการบังคับคดีตลอดระยะเวลาการบังคับคดี

ในกรณีพนักงานอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่าเอกสารครบถ้วนถูกต้อง ไม่ว่าจะคดีจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่ก็ตาม ให้มีคำสั่งรับดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีโดยระบุด้วยว่าให้เจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดี หากเอกสารไม่ครบถ้วนถูกต้อง ให้พนักงานอัยการแจ้งไปยังศาล

ที่ออกหมายบังคับคดีเพื่อให้ส่งเอกสารมายังพนักงานอัยการให้ครบถ้วนถูกต้อง ทั้งนี้ เมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งแล้วให้แจ้งคำสั่งให้ศาลที่ออกหมายบังคับคดีทราบด้วย

เมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งรับดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดี ให้แจ้งเจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีตามพระราชบัญญัติต่อไป

ห้ามมิให้เจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐเรียกค่าฤชาธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายจากศาล

ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการบังคับคดีตามหมวดนี้ ให้เบิกจ่ายจากงบประมาณของสำนักงานอัยการสูงสุด หากมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนให้กองทุนตรงจ่ายไปก่อน

มาตรา ๔๔ เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐได้ดำเนินการยึดทรัพย์สิน หรืออายัดสิทธิเรียกร้องใดไว้ หรือได้ดำเนินการบังคับคดีโดยวิธีอื่นไว้บางส่วนแล้วภายในระยะเวลาห้าปีตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๙ ก็ให้ดำเนินการบังคับคดีแก่ทรัพย์สิน หรือสิทธิเรียกร้อง หรือบังคับคดีโดยวิธีอื่นนั้นต่อไปจนแล้วเสร็จได้

มาตรา ๔๕ ในระหว่างการบังคับคดี หากเจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐทราบว่า ลูกหนี้ตามคำพิพากษาถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์หรือพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐส่งมอบทรัพย์สินที่ได้จากการบังคับคดีไปให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แล้วแจ้งให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาทราบเพื่อดำเนินการตามกฎหมายล้มละลาย เว้นแต่การบังคับคดีนั้นได้เสร็จสมบูรณ์ไปแล้วก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์หรือพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย

ในกรณีเป็นการบังคับคดีค่าปรับตามคำพิพากษาให้เจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐดำเนินการบังคับคดีต่อไป หากมีเงินเหลือจากการชำระค่าปรับให้ส่งเงินนั้นให้แก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

หากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ยึดทรัพย์ของผู้ถูกบังคับให้ชดใช้ค่าปรับไว้ก่อนแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐมีหนังสือแจ้งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือผู้ทำแผน แล้วแต่กรณี ให้นำส่งเงินเพื่อใช้ค่าปรับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ ทั้งนี้ ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือผู้ทำแผนดำเนินการภายในกำหนดเวลาดังกล่าว หากมีเหตุขัดข้องประการใด ก็ให้แจ้งพนักงานอัยการทราบด้วย

มาตรา ๔๖ หากเจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐตรวจสอบแล้วพบว่าทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินของจำเลยถูกยึดหรืออายัดไว้ก่อนแล้วตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งหรือกฎหมายอื่น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐรายงานพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาล เพื่อมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีของกรมบังคับคดี หรือเจ้าพนักงานอื่น แล้วแต่กรณี นำส่งเงินเพื่อใช้ค่าปรับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งต่อไป

มาตรา ๔๗ หากเจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐตรวจสอบแล้วไม่พบทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องของจำเลยที่สามารถยึดหรืออายัดเพื่อใช้ค่าปรับได้ หรือพบทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องของจำเลยแต่ไม่เพียงพอในการบังคับคดีเพื่อใช้ค่าปรับให้เจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐมีคำสั่งเรียกตัวจำเลยหรือผู้มีอำนาจกระทำการแทนจำเลยซึ่งเป็นนิติบุคคลมาทำการไต่สวนเกี่ยวกับทรัพย์สินของจำเลยหรือสิทธิเรียกร้องที่จำเลยมีต่อบุคคลภายนอก หากจำเลยเป็นบุคคลธรรมดาไม่มีทรัพย์สินและสิทธิเรียกร้องต่อบุคคลภายนอก หรือมีไม่เพียงพอที่จะยึดหรืออายัดเพื่อใช้ค่าปรับได้ ให้แจ้งพนักงานอัยการขอให้ศาลมีคำสั่งกักขังจำเลยแทนค่าปรับด้วยหากอยู่ในเงื่อนไขที่ศาลมีคำสั่งให้กักขังจำเลยแทนค่าปรับได้

มาตรา ๔๘ การดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีตามหมวดนี้ซึ่งมิได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะให้นำความในหมวด ๖ การบังคับคดีแพ่ง มาใช้บังคับกับการบังคับคดีในหมวดนี้โดยอนุโลม

หมวด ๘
การบังคับคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา

มาตรา ๔๙ การบังคับคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาตามหมวดนี้ หมายถึงการบังคับคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาตามคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีอาญาแทนรัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐ ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ และศาลได้ออกหมายบังคับคดีแล้ว

มาตรา ๕๐ การดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีตามหมวดนี้ให้นำความในหมวด ๖ การบังคับคดีแพ่ง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๙
การบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินอื่นของบุคคลซึ่งต้องชำระเงิน
แทนมูลค่าสิ่งทีศาลสั่งริบหรือสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดิน

มาตรา ๕๑ เจ้าพนักงานบังคับคดีภาคีรัฐมีอำนาจดำเนินการบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินอื่นของบุคคลซึ่งต้องชำระเงินแทนมูลค่าสิ่งทีศาลสั่งริบหรือสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดินตามกฎหมาย

คำว่า “เจ้าพนักงานบังคับคดีของกรมบังคับคดี” ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้หมายความรวมถึง เจ้าพนักงานบังคับคดีภาคีรัฐด้วย

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือหน่วยงานอื่นที่มีอำนาจและหน้าที่ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องมีอำนาจและหน้าที่ แจ้งข้อมูลส่วนบุคคล ความสามารถในการชำระเงินของบุคคลซึ่งต้องชำระเงินแทนมูลค่าสิ่งทีศาลสั่งริบหรือสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดิน หรือข้อมูลอื่นที่จำเป็นในการบังคับคดีให้เจ้าพนักงานบังคับคดีภาคีรัฐทราบ รวมทั้งให้การสนับสนุนช่วยเหลือเกี่ยวกับการบังคับคดีตลอดระยะเวลาการบังคับคดี เว้นแต่หมวดนี้จะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๕๒ ให้ศาลออกหมายบังคับคดีตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีภาคีรัฐบังคับคดีตามหมวดนี้ และส่งหมายบังคับคดีให้เจ้าพนักงานบังคับคดีภาคีรัฐดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วให้หน่วยงานที่ร้องขอออกหมายบังคับคดีส่งสำเนาหมายบังคับคดีพร้อมสำเนาคำพิพากษาหรือคำสั่งและเอกสารที่เกี่ยวข้องจำเป็นแก่การบังคับคดีไปยังพนักงานอัยการโดยเร็ว

เมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งรับดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีแล้วให้เจ้าพนักงานบังคับคดีภาคีรัฐดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีตามหมวดนี้

ห้ามมิให้เจ้าพนักงานบังคับคดีภาคีรัฐเรียกค่าฤชาธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือหน่วยงานอื่นที่มีอำนาจและหน้าที่ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการบังคับคดีตามหมวดนี้ ให้เบิกจ่ายจากงบประมาณของสำนักงานอัยการสูงสุด หากมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนให้กองทุนสำรองจ่ายไปก่อน

มาตรา ๕๓ การบังคับคดีตามหมวดนี้ให้ถือเป็นมาตรการทางอาญา

มาตรา ๕๔ การดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีตามหมวดนี้ซึ่งมิได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะให้นำความในหมวด ๗ การบังคับคดีกับผู้ต้องโทษปรับในคดีอาญาหรือผู้ที่ถูกศาลพิพากษาหรือสั่งให้ชำระค่าปรับเป็นพินัยในคดีความผิดทางพินัยเพื่อใช้ค่าปรับตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง มาใช้บังคับกับการบังคับคดีในหมวดนี้โดยอนุโลม

หมวด ๑๐

การบังคับคดีกรณีผิดสัญญาประกัน

มาตรา ๕๕ สัญญาประกันตามหมวดนี้ ให้หมายความถึงสัญญาประกันในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

คำว่า “เจ้าพนักงานบังคับคดี กรมบังคับคดี” ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้หมายความรวมถึงเจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐด้วย

มาตรา ๕๖ ในกรณีที่ต้องมีการบังคับคดีกรณีผิดสัญญาประกัน ให้ศาลออกหมายบังคับคดีตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐเพื่อยึดทรัพย์สินหรืออายุัดสิทธิเรียกร้องของบุคคลซึ่งต้องรับผิดชอบตามสัญญาประกันแล้วให้ศาลส่งหมายบังคับคดีพร้อมสำเนาคำสั่งศาลและเอกสารที่จำเป็นแก่การบังคับคดีไปยังเจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐโดยเร็ว

เมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งรับดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีแล้ว ให้แจ้งเจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีและแจ้งศาลทราบ

ห้ามมิให้เจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐเรียกค่าฤชาธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายจากศาล

ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการบังคับคดีตามหมวดนี้ ให้เบิกจ่ายจากงบประมาณของสำนักงานอัยการสูงสุด หากมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนให้กองทุนตรงจ่ายไปก่อน

มาตรา ๕๗ การดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีตามหมวดนี้ซึ่งมิได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะให้นำความในหมวด ๖ การบังคับคดีแพ่งมาใช้บังคับกับการบังคับคดีในหมวดนี้โดยอนุโลม

หมวด ๑๑

การบังคับคดีกรณีผิดสัญญาประกันรับสิ่งของไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ต่อศาล และกรณีไม่ชำระเงินตามคำสั่งศาลในกรณีอื่น

มาตรา ๕๘ เมื่อศาลออกหมายบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินของบุคคลซึ่งต้องรับผิดชอบกรณีผิดสัญญาประกันรับสิ่งของไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ต่อศาลหรือกรณีไม่ชำระเงินตามคำสั่งศาลในกรณีอื่นให้นำความในหมวด ๖ การบังคับคดีแพ่งมาใช้บังคับกับการบังคับคดีในหมวดนี้โดยอนุโลม

หมวด ๑๒
การบังคับคดีปกครอง

มาตรา ๕๙ การบังคับคดีปกครองตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำความในหมวด ๖ การบังคับคดีแพ่ง มาใช้โดยอนุโลม

พนักงานคดีปกครอง ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ให้หมายความรวมถึงเจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ด้วย

หมวด ๑๓
การบังคับคดีประเภทอื่น

มาตรา ๖๐ ให้อัยการสูงสุดมีอำนาจออกข้อบังคับกำหนดการบังคับคดีประเภทอื่นที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑๔
กองทุนพัฒนาการบังคับคดีโดยภาครัฐ

มาตรา ๖๑ ให้จัดตั้งกองทุนพัฒนาการบังคับคดีโดยภาครัฐขึ้นในสำนักงานอัยการสูงสุด มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์เกี่ยวกับการบังคับคดีโดยภาครัฐและพัฒนาประสิทธิภาพงานที่อยู่ในอำนาจและหน้าที่ของพนักงานอัยการและสำนักงานอัยการสูงสุด โดยมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) ส่งเสริมและสนับสนุนการประสานงานและการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดีโดยภาครัฐหรือที่เกี่ยวข้องกับงานที่อยู่ในอำนาจและหน้าที่ของพนักงานอัยการหรือสำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพให้ดียิ่งขึ้น

(๒) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการศึกษา วิจัย ทดสอบ ทดลอง ฝึกอบรม ประชุม หรือสัมมนา เกี่ยวกับการปฏิบัติงานการบังคับคดีโดยภาครัฐหรืองานที่อยู่ในอำนาจและหน้าที่ของพนักงานอัยการหรือสำนักงานอัยการสูงสุด

(๓) จ่ายเงินค่าฤชาธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายในการบังคับคดีตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีโดยภาครัฐ

(๔) ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดีโดยภาครัฐหรือที่เกี่ยวข้องกับงานที่อยู่ในอำนาจและหน้าที่ของพนักงานอัยการหรือสำนักงานอัยการสูงสุดตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของอัยการสูงสุด

มาตรา ๖๒ กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) เงินและทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) เงินและทรัพย์สินที่ได้รับจากการบริจาค

- (๓) เงินและทรัพย์สินที่ได้รับจากรัฐบาล
 (๔) รายได้จากค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัตินี้
 (๕) ดอกผลหรือผลประโยชน์ที่เกิดจากทรัพย์สินตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔)
 เงินและทรัพย์สินของกองทุนตามวรรคหนึ่ง ไม่ต้องส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๖๓ ให้มีคณะกรรมการกองทุน ประกอบด้วยอัยการสูงสุดเป็นประธานกรรมการ รองอัยการสูงสุดซึ่งรับผิดชอบงานงบประมาณ เป็นรองประธานกรรมการ ผู้ตรวจการอัยการ ซึ่งได้รับมอบหมายให้ ตรวจราชการสำนักงานการบังคับคดี อธิบดีอัยการ สำนักงานคณะกรรมการอัยการ อธิบดีอัยการ สำนักงาน วิชาการ อธิบดีอัยการ สำนักงานการบังคับคดี ผู้แทนสำนักงานงบประมาณและผู้แทนกรมบัญชีกลาง เป็นกรรมการ ให้เลขาธิการสำนักงานอัยการสูงสุดเป็นกรรมการและเลขานุการและให้มีผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนสองคน

มาตรา ๖๔ ให้คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดนโยบาย แผนงาน และแนวทางในการดำเนินงานของกองทุน
 (๒) บริหารจัดการ อนุมัติการจ่ายเงินกองทุน และกำกับดูแลการใช้จ่ายเงินกองทุนให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์
 (๓) ออกระเบียบ ประกาศ หลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อประโยชน์แก่การดำเนินงานของกองทุน
 (๔) กำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน
 (๕) วางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถจัดทำรายงานการเงินประจำปี ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงินและงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของกองทุน ได้อย่างถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป
 (๖) การจัดสวัสดิการและการสงเคราะห์อื่นใดแก่ข้าราชการฝ่ายอัยการ
 (๗) แต่งตั้งคณะกรรมการ บุคคล หรือคณะบุคคลเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามที่คณะกรรมการกองทุนมอบหมาย
 (๘) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ ของคณะกรรมการกองทุน

ให้คณะกรรมการกองทุนส่งรายงานการเงินของกองทุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาแล้ว ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ เพื่อตรวจสอบและแสดงความเห็น ต่อรายงานการเงินนั้น

มาตรา ๖๕ ค่าใช้จ่าย ค่าตอบแทนและเงินรางวัลอื่นใดซึ่งจำเป็นต้องจ่ายแก่ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้ให้จ่ายจากกองทุน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบ ที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

หมวด ๑๕
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๖๖ ผู้ใดขัดขืนคำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐ ตามมาตรา ๑๗ (๑) หรือ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดขัดขืนคำสั่งของพนักงานอัยการตามมาตรา ๑๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๗ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๒ หรือมาตรา ๒๓ หรือแจ้งข้อมูลอันเป็นเท็จ หรือปกปิดความจริงที่ต้องแจ้งให้ทราบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๘ ผู้ใดยกย้าย ทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เอาไปเสีย ทำให้สูญหายหรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งเอกสารหรือบันทึก ข้อมูล หรือทรัพย์สินที่เจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐยึดหรืออายัดไว้ ไม่ว่าจะเป็นการชั่วคราวหรือไม่ก็ตาม หรือที่บุคคลตามมาตรา ๒๒ หรือมาตรา ๒๓ ระวังการทำนิติกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องนั้นไว้ไม่ว่าเป็นการชั่วคราวหรือไม่ก็ตาม หรือที่ตนรู้หรือควรรู้ว่าจะเป็นของกองทุนหรือจะถูกบังคับคดีตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับตั้งแต่หกหมื่นถึงหกแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๙ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๖๖ มาตรา ๖๗ หรือมาตรา ๖๘ เป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ ด้วย

มาตรา ๗๐ ผู้ใดรู้หรืออาจรู้ความลับเกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าความลับนั้นจะอยู่ในความรับผิดชอบหรือความครอบครองหรือในความรู้เห็นของหน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานภาคเอกชนหรือบุคคลใดก็ตาม กระทำด้วยประการใด ๆ ให้ผู้อื่นรู้หรืออาจรู้ความลับดังกล่าว ถ้าการกระทำดังกล่าวมิใช่การปฏิบัติตามหน้าที่หรือตามกฎหมายต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๗๑ การบังคับคดีโดยภาครัฐคดีใดอยู่ระหว่างดำเนินการในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ให้หน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งรับผิดชอบดำเนินการก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับส่งเรื่องไปยังพนักงานอัยการเพื่อดำเนินการ

ตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไปโดยเร็ว เว้นแต่การบังคับคดีประเภทอื่นตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของอัยการสูงสุด ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ดำเนินการตามกฎหมายนั้น ๆ จนกว่าคดีจะเสร็จสิ้น

กรณีที่มีการบังคับคดีโดยภาครัฐตามกฎหมายอื่นมาก่อนแล้ว พนักงานอัยการมีอำนาจ พิจารณาสั่งให้การบังคับคดีโดยภาครัฐตามกฎหมายอื่นเป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ หรือสั่งให้ ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ใหม่ได้

มาตรา ๗๒ บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ ข้อกำหนด หรือคำสั่งอื่นใดที่คณะกรรมการอัยการ อัยการสูงสุด หรือสำนักงานอัยการสูงสุดประกาศใช้บังคับก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้มีผล ใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีข้อบังคับหรือระเบียบ ที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น
ร่างพระราชบัญญัติการบังคับคดีโดยภาครัฐ พ.ศ. ....

.....

๑. สภาพปัญหาและสาเหตุของปัญหา

สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญมีอำนาจและหน้าที่ในการรักษาผลประโยชน์ของรัฐ ทั้งทางแพ่ง ทางอาญาและทางปกครอง ซึ่งการดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีแพ่งหรือคดีปกครองแทนรัฐบาล หรือหน่วยงานของรัฐซึ่งพนักงานอัยการรับดำเนินคดีให้จะต้องดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐที่มีฐานะ เป็นเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา และในการบังคับคดีอาญากรณีที่ไม่ชำระค่าปรับตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง ของศาลหรือกรณีที่ไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยในการดำเนินคดีทางพินัย ซึ่งพนักงานอัยการดำเนินการให้นั้นก็ยังคงประสบปัญหาข้อขัดข้องและความล่าช้าในการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน ของลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือผู้ที่จะต้องถูกบังคับให้ชำระค่าปรับในคดีอาญาหรือในคดีความผิดทางพินัย ซึ่งยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การทำธุรกรรมทางการเงินผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่เป็นไปอย่างรวดเร็วและเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง

๒. ความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหานี้

การดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีแพ่งหรือคดีปกครองแทนรัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐ ซึ่งพนักงานอัยการรับดำเนินคดีให้จะต้องดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐที่มีฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา และในการบังคับคดีอาญากรณีที่ไม่ชำระค่าปรับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลหรือกรณีที่ไม่ชำระ ค่าปรับเป็นพินัยในการดำเนินคดีทางพินัย ซึ่งพนักงานอัยการดำเนินการให้ นั้น ยังประสบปัญหาและข้อขัดข้อง จึงจำเป็นต้องให้มีกลไกทางกฎหมายที่มีประสิทธิภาพและนำระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเชื่อมโยงข้อมูลในการดำเนินการบังคับคดีภาครัฐ เช่น การให้อำนาจ พนักงานอัยการหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐ การแสวงหาข้อเท็จจริง การตรวจสอบทรัพย์สิน ตลอดจน การยึดหรืออายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาในคดีแพ่งหรือคดีปกครอง หรือบุคคลที่จะต้องถูกบังคับ ค่าปรับตามคำพิพากษาในคดีอาญาหรือค่าปรับเป็นพินัยในคดีความผิดทางพินัยเป็นไปด้วยความรวดเร็ว สามารถนำเงินกลับคืนสู่ภาครัฐเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศต่อไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๓. ความมุ่งหมายและผลสัมฤทธิ์ที่พึงประสงค์

เพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีแพ่งหรือคดีปกครองแทนรัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐ ซึ่งพนักงานอัยการรับดำเนินคดีให้ การบังคับคดีอาญากรณีที่ไม่ชำระค่าปรับตามคำพิพากษาหรือ คำสั่งของศาลหรือกรณีที่ไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยในการดำเนินคดีทางพินัย ซึ่งพนักงานอัยการดำเนินการให้ นั้นเป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ สามารถนำเงิน กลับคืนสู่ภาครัฐเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศต่อไป

๔. หลักการสำคัญของร่างกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติการบังคับคดีโดยภาครัฐ พ.ศ. .... มีทั้งหมด ๗๒ มาตรา แบ่งเป็น ๑๕ หมวด ดังนี้

- หมวด ๑ บททั่วไป (มาตรา ๕ - ๑๐)
- หมวด ๒ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา (มาตรา ๑๑ - ๑๒)
- หมวด ๓ พนักงานอัยการ (มาตรา ๑๓ - ๑๕)
- หมวด ๔ เจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐ (มาตรา ๑๖ - ๑๗)
- หมวด ๕ การตรวจสอบสถานะและทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา (มาตรา ๑๘ - ๒๗)
- หมวด ๖ การบังคับคดีแพ่ง (มาตรา ๒๘ - ๔๑)
- หมวด ๗ การบังคับคดีกับผู้ต้องโทษปรับในคดีอาญาหรือผู้ที่ถูกศาลพิพากษาหรือสั่งให้ชำระค่าปรับเป็นพินัยในคดีความผิดทางพินัยเพื่อใช้ค่าปรับตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง (มาตรา ๔๒ - ๔๘)
- หมวด ๘ การบังคับคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา (มาตรา ๔๙ - ๕๐)
- หมวด ๙ การบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินอื่นของบุคคลซึ่งต้องชำระเงินแทนมูลค่าสิ่งที่ศาลสั่งริบหรือสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดิน (มาตรา ๕๑ - ๕๔)
- หมวด ๑๐ การบังคับคดีกรณีผิดสัญญาประกัน (มาตรา ๕๕ - ๕๗)
- หมวด ๑๑ การบังคับคดีกรณีผิดสัญญาประกันรับสิ่งของไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ต่อศาลและกรณีไม่ชำระเงินตามคำสั่งศาลในกรณีอื่น (มาตรา ๕๘)
- หมวด ๑๒ การบังคับคดีปกครอง (มาตรา ๕๙)
- หมวด ๑๓ การบังคับคดีประเภทอื่น (มาตรา ๖๐)
- หมวด ๑๔ กองทุนพัฒนาการบังคับคดีโดยภาครัฐ (มาตรา ๖๑ - ๖๕)
- หมวด ๑๕ บทกำหนดโทษ (มาตรา ๖๖ - ๗๐)
- บทเฉพาะกาล (มาตรา ๗๑ - ๗๒)

๕. ประเด็นที่จะรับฟังความคิดเห็น

๑. เห็นด้วยหรือไม่ที่ให้มีพระราชบัญญัติการบังคับคดีโดยภาครัฐ พ.ศ. ....
๒. เห็นด้วยกับนิยามในร่างมาตรา ๓ หรือไม่
๓. เห็นด้วยกับหมวด ๑ บททั่วไป (มาตรา ๕ - ๑๐) หรือไม่
๔. เห็นด้วยกับหมวด ๒ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา (มาตรา ๑๑ - ๑๒) หรือไม่
๕. เห็นด้วยกับหมวด ๓ พนักงานอัยการ (มาตรา ๑๓ - ๑๕) หรือไม่
๖. เห็นด้วยกับหมวด ๔ เจ้าพนักงานบังคับคดีภาครัฐ (มาตรา ๑๖ - ๑๗) หรือไม่
๗. เห็นด้วยกับหมวด ๕ การตรวจสอบสถานะและทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา (มาตรา ๑๘ - ๒๗) หรือไม่
๘. เห็นด้วยกับหมวด ๖ การบังคับคดีแพ่ง (มาตรา ๒๘ - ๔๑) หรือไม่
๙. เห็นด้วยกับหมวด ๗ การบังคับคดีกับผู้ต้องโทษปรับในคดีอาญาหรือผู้ที่ถูกศาลพิพากษาหรือสั่งให้ชำระค่าปรับเป็นพินัยในคดีความผิดทางพินัยเพื่อใช้ค่าปรับตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง (มาตรา ๔๒ - ๔๘) หรือไม่
๑๐. เห็นด้วยกับหมวด ๘ การบังคับคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา (มาตรา ๔๙ - ๕๐) หรือไม่
๑๑. เห็นด้วยกับหมวด ๙ การบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินอื่นของบุคคลซึ่งต้องชำระเงินแทนมูลค่าสิ่งที่ศาลสั่งริบหรือสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดิน (มาตรา ๕๑ - ๕๔) หรือไม่

๑๒. เห็นด้วยกับหมวด ๑๐ การบังคับคดีกรณีผิดสัญญาประกัน (มาตรา ๕๕ - ๕๗) หรือไม่
๑๓. เห็นด้วยกับหมวด ๑๑ การบังคับคดีกรณีผิดสัญญาประกันรับสิ่งของไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ต่อศาลและกรณีไม่ชำระเงินตามคำสั่งศาลในกรณีอื่น (มาตรา ๕๘) หรือไม่
๑๔. เห็นด้วยกับหมวด ๑๒ การบังคับคดีปกครอง (มาตรา ๕๙) หรือไม่
๑๕. เห็นด้วยกับหมวด ๑๓ การบังคับคดีประเภทอื่น (มาตรา ๖๐) หรือไม่
๑๖. เห็นด้วยกับหมวด ๑๔ กองทุนพัฒนาการบังคับคดีโดยภาครัฐ (มาตรา ๖๑ - ๖๕) หรือไม่
๑๗. เห็นด้วยกับหมวด ๑๕ บทกำหนดโทษ (มาตรา ๖๖ - ๗๐) หรือไม่
๑๘. เห็นด้วยกับบทเฉพาะกาล (มาตรา ๗๑ - ๗๒) หรือไม่
๑๙. ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น (ถ้ามี)

๖. วิเคราะห์ผลกระทบและความคุ้มค่า

๑. บุคคลซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย ได้แก่ ประชาชนในฐานะเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือผู้ที่จะต้องถูกบังคับให้ชำระค่าปรับในคดีอาญาหรือในคดีความผิดทางพินัยหรือพนักงานอัยการทนายความ

๒. ผลกระทบที่เกิดขึ้น ด้านเศรษฐกิจ สังคม และการอำนวยความสะดวก

ทำให้การดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีแพ่งหรือคดีปกครองแทนรัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐซึ่งพนักงานอัยการรับดำเนินคดีให้ การบังคับคดีอาญากรณีที่จำเลยไม่ชำระค่าปรับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลหรือกรณีที่จำเลยผิดสัญญาประกัน และการบังคับค่าปรับเป็นพินัยในการดำเนินคดีทางพินัยซึ่งพนักงานอัยการดำเนินการให้ นั้นเป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ สามารถนำเงินกลับคืนสู่ภาครัฐเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศต่อไป